

Begäran om utlåtande om utkastet till regeringens proposition med förslag till lagen om ändring av 51 § i hälso- och sjukvårdslagen (digital bedömning av vårdbehovet)

Inledning

Social- och hälsovårdsministeriet ber om ert utlåtande om det bifogade utkastet till regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av 51 § i hälso- och sjukvårdslagen. Även andra än de som nämns i sändlistan kan lämna ett utlåtande.

Bakgrund

Enligt statsminister Petteri Orpos regeringsprogram är målet att flytta tyngdpunkten från korrigerande tjänster till stöd och hjälp i ett tidigare skede samt till förebyggande åtgärder. Tillgången till vård och tjänster i rätt tid säkerställs och serviceköerna förkortas. Uppgifter som registreras inom social- och hälsovården används för att förutse och i ett tidigt skede bemöta kundernas servicebehov. Enligt regeringsprogrammet utnyttjas information, teknik och digitala tjänster på ett omfattande sätt för att öka tillgången till tjänster och tjänsternas verkningsfullhet samt för att underlätta personalens arbetsbelastning. Även användningen av artificiell intelligens inom social- och hälsovården möjliggörs så att de grundläggande fri- och rättigheterna tryggas. I regeringsprogrammet konstateras också att regeringen vill åtgärda bristen på social- och hälsovårdspersonal, eftersom den hotar tillgången till tjänster i välfärdssamhället. Detta kräver åtgärder på både kort och lång sikt. De mest verkningsfulla åtgärderna hör samman med förbättringar av social- och hälsovårdens servicesystem, så att tjänsterna graderas och det behov av personal som tjänsterna innebär tillgodoses på ett ändamålsenligt sätt. Samtidigt ska det förebyggande arbetet, de digitala tjänsterna, servicehandledningen och möjligheterna till egenvård stärkas.

I 51 § i hälso- och sjukvårdslagen föreskrivs det nu att en yrkesutbildad person inom hälso- och sjukvården bedömer patientens vårdbehov. Det går åt mycket tid för yrkesutbildade personer att göra bedömningar, och den automatisering som föreslås kan frigöra tid för patienterna.

Målsättningar

Syftet med de föreslagna bestämmelserna är att göra det möjligt att med hjälp av automatisering göra en sådan bedömning av vårdbehovet som avses i 51 § i hälso- och sjukvårdslagen. Detta innebär att patienten kan göra bedömningen digitalt och utifrån bedömningen bli hänvisad till välfärdsområdets tjänster eller få anvisningar för egenvård. Målet är att patienterna ska få vård snabbare och att de yrkesutbildade personerna inom hälso- och sjukvården ska få mera tid för vårdarbete. Patienten ska alltid ha rätt att få sitt vårdbehov bedömt av en yrkesutbildad person.

Svarsanvisningar för mottagare

Vem som helst kan lämna ett utlåtande.

Vänligen lämna utlåtandena i första hand genom att svara på begäran om utlåtande på utlaatande.fi. Anvisningar för att använda och registrera sig i tjänsten finns på utlaatande.fi under fliken Anvisningar > Bruksanvisningar (användarstöd: [lausuntopalvelu.om\(at\)gov.fi](mailto:lausuntopalvelu.om(at)gov.fi)). Ministerierna ombeds också att spara det utlåtande som de lämnat via utlaatande.fi i ärendehanteringssystemet VAHVA (ärendenummer VN/2774/2026).

Om det inte är möjligt att använda utlaatande.fi kan utlåtandena sändas till ministeriets registratorskontor per e-post på adressen: [kirjaamo.stm\(at\)gov.fi](mailto:kirjaamo.stm(at)gov.fi) eller per post till adressen:

Social- och hälsovårdsministeriet
PB 33,
00023 Statsrådet

I de utlåtanden som lämnas in till registratorskontoret ber vi er ange ärendenumret VN/2774/2026. Ett utlåtande som sänds per e-post till registratorskontoret ska i första hand sändas som bilaga till e-posten i Word- eller PDF-format, så att utlåtandehandlingen inte innehåller onödiga personuppgifter, såsom en privatpersons e-postadress.

Alla utlåtanden är i regel offentliga i enlighet med lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999). Utlåtandena publiceras på projektets offentliga projektsidor (valtioneuvosto.fi/sv/projekt, identifieringskod STM011:00/2026). Ett utlåtande som lämnats in av en privatperson publiceras dock på projektsidorna endast om personen skriftligen begär det till exempel i samband med sitt utlåtande eller i ett följebrev till utlåtandet.

Alla utlåtanden som lämnats via utlaatande.fi, också utlåtanden från privatpersoner, är automatiskt tillgängliga för alla på utlaatande.fi. Ministeriet publicerar inte de utlåtanden som lämnats in till registratorskontoret på utlaatande.fi.

Utlåtandena ska inte innehålla onödiga personuppgifter. Även om ett utlåtande som en privatperson lämnat in till registratorskontoret inte publiceras på webben, kan alla ta del av det vid ministeriet i enlighet med lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet.

Tidtabell

Remisstiden är 4.5.2026-15.6.2026.

Beredare

Konsultativ tjänsteman Outi Äyräs-Blumberg, fornamn.efternamn@gov.fi, puh. 029 516 3260.

Jurist Sini Huikuri, fornamn.efternamn@gov.fi, puh. 029 516 3018.

I tekniska frågor som rör lämnandet av utlåtande: Sini Tuovinen, assistent, fornamn.efternamn@gov.fi

Länkar:

<https://stm.fi/hanke?tunnus=STM011:00/2026>

Bilagor:

[HE luonnos terveydenhuoltolain 51 § digitaalinen hoidon tarpeen arvio.pdf](#)

[RP lagen om ändring av 51 § i hälso- och sjukvårdslagen \(digital bedömning av vårdbehovet\).pdf](#)

Sändlista:

Abilita
Ahvenanmaa
Apollonia
Apotti
CGI
Diarium
Duodecim
Eduskunnan oikeusasiamies
Elinkeinoelämän keskusliitto
Ensi- ja turvakotien liitto
EskoSystems
Etelä-Karjalan hyvinvointialue
Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialue
Etelä-Savon hyvinvointialue
ETENE
Fimea
Folkhälsan
Hammaslääkäriliitto
Hammaslääkäriliitto
Helsingin kaupunki
HUS
Hyvil
Hyvinvointiala HALI
Itä-Uudenmaan hyvinvointialue
Kainuun hyvinvointialue
Kansaneläkelaitos

Kanta-Hämeen hyvinvointialue
Keski-Pohjanmaan hyvinvointialue
Keski-Suomen hyvinvointialue
Keski-Uudenmaan hyvinvointialue
Kilpailu- ja kuluttajavirasto
Korkein hallinto-oikeus
Kuntaliitto
Kuntoutusyrittäjät
Kymenlaakson hyvinvointialue
Lapin hyvinvointialue
Lapsiasiavaltuutettu
Lupa- ja valvontavirasto
Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue
Lääkäriliitto
Lääkäripalveluyritykset LPY
Mannerheimin lastensuojeluliitto MLL ry
Mediconsult
Mehiläinen
NÄE ry
Oikeuskanslerinvirasto
Oikeusministeriö
Opetus- ja kulttuuriministeriö
Pihlajalinna
Pirkanmaan hyvinvointialue
Pohjanmaan hyvinvointialue
Pohjois-Karjalan hyvinvointialue
Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue
Pohjois-Savon hyvinvointialue
Psykologiliitto
Psykoterapeuttiyhdistys PSYRY
Päijät-Hämeen hyvinvointialue
Saamelaiskäräjät
Sailab
Sairaanhoitajaliitto
Satakunnan hyvinvointialue
SITRA
Sosiaali- ja terveysministeriö
Soste
Suomen Erikoislääkäriyhdistys ry - SELY
Suomen Fysioterapeutit ry
Suomen Terveystieteiden tutkimuskeskus ry
Super
Talentia
Tehy
Teknologiateollisuus
Terveystieteiden tutkimuskeskus
Terveystalo
TietoEVRY
Tietosuojavaltuutettu
Toimintaterapeuttiliitto

Työ- ja elinkeinoministeriö
UNA
Valli ry
Valtakunnallinen vammaisneuvosto
Valtiovarainministeriö
Vammaisfoorumi
Vanhustyön keskusliitto
Vantaan ja Keravan hyvinvointialue
Varsinais-Suomen hyvinvointialue
Yhdenvertaisuusvaltuutettu

Bakgrundsinformation

Svar

- Ett ministerium
- En tillsynsmyndighet
- Ett välfärdsområde, Helsingfors eller HUS-sammanslutning
- En annan offentlig aktör
- En facklig organisation eller en intresseorganisation
- En annan organisation eller förening
- Ett företag
- Privatperson
- Annat

Understöder ni att patienten på det sätt som föreslås i propositionen kan göra en bedömning av vårdbehovet digitalt och att automatisering kan utnyttjas i bedömningen?

Svar

- Ja, kommentarer:
- Nej, kommentarer:

Understöder ni att man på det sätt som föreslås i propositionen kan utnyttja artificiell intelligens i den digitala bedömningen av vårdbehovet

Svar

- Ja, kommentarer:
- Nej, kommentarer:

Anser ni att patientens rättigheter har beaktats på rätt sätt i propositionen

Svar

- Ja, kommentarer:
- Nej, kommentarer:

Anser ni att fördelningen av tjänsteansvaret har beaktats på rätt sätt i propositionen?

Svar

- Ja, kommentarer
- Nej, kommentarer

Fråga till välfärdsområdena: inom vilken tidsram är det möjligt att införa den digitala bedömning av vårdbehovet som avses i propositionen?

Skriv här:

Anser ni att det system som i fortsättningen ska användas för bedömning av vårdbehovet bör genomföras nationellt (modell A eller B i propositionen)?

Svar

- Ja, kommentarer:
- Nej, kommentarer:

Anser ni att propositionen i tillräcklig grad tar hänsyn till de företag som utvecklar tekniken?

Svar

- Ja, era kommentarer:
- Nej, era kommentarer:

Era övriga kommentarer om propositionen

Skriv här:

Saario Minna
Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö

Äyräs-Blumberg Outi
Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö